

Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre SŠ

14. ročník, školský rok 2021/2022

Autorské riešenie písomného testu pre kategórie A, B

Číslo otázky	Správna odpoveď	Bodové hodnotenie
1.	<p>sofista – (platený) učiteľ „múdrosti“ proskripcie – listiny s menami prenasledovaných, verejne zavrnutých konkordát – zmluva medzi vládou štátu a pápežom majordóm – správca kráľovského majetku rekonquista – znovudobytie území Vyšehradská schôdzka (1335) – stretnutie českého (Ján Luxemburský), uhorského (Karol Róbert) a poľského (Kazimír Veľký) kráľa vo Vyšehrade, (zlepšenie politických a hospodárskych vzťahov v strednej Európe) 1 b za správne vysvetlenie pojmu</p>	6 bodov
2.	<p>- kráľovstvo: Romulus, Servius Tullius, 753 - 510 pr. Kr., Tarquinius Superbus (1 b) - republika: zákony 12 tabúl, tribún ľudu, Spartakovo povstanie, dvaja konzuli (1 b) - iné: Peloponézsky spolok, ostrakizmus, Solón, limes romanus (1 b) 0,25 b za každý správne zaradený pojem</p>	3 body
3.	Macedónci	1 bod
4.	<p>A) globalizácia – prerastanie prepojenia všetkých geografických lokalít sveta, prejavuje sa vo všetkých oblastiach každodenného života (hospodárstvo, politika, kultúra, komunikácia, doprava, životné prostredie), vzájomné prepájanie kultúr a ovplyvňovanie kultúrnych hodnôt cez veľké vzdialenosti B) Čína 1 b za kompletnú odpoveď v časti A, t. j. 0,25 za každú dobre označenú možnosť (aj neoznačená nesprávna možnosť je dobrá odpoveď), 1 b za odpoveď v časti B</p>	2 body
5.	<p>A – rok: 1312; A – mesto: Rozhanovce/Rozhanovciach (0,5 b + 0,5 b) B) 1308 – 1342 (1 b) C) Ľudovít Veľký (1 b) 1 b za každú správnu odpoveď, -0,5 b za nekompletnú odpoveď A, pri nesprávnej odpovedi bez bodového zisku</p>	3 body

6.	<p>A) VEDUTA 0,5 b za každý správne identifikovaný (označený) pravdivý výrok a správne zapísanie priradeného písmena do tajničky</p> <p>B) VEDUTA = pohľad na krajinu či mesto zo širšieho zorného uhla 1 b za vysvetlenie pojmu</p>	4 body
7.	Mária Terézia	1 bod
8.	Slovenské učené tovarištvo	1 bod
9.	<p>1. Spoločnosť reformátorov 2. Spoločnosť slobody a rovnosti 0,5 b za každú dobre označenú možnosť (aj neoznačená nesprávna možnosť je dobrá odpoveď)</p>	2 body
10.	<p>A) Šaštín B) manufaktúry</p>	2 body
11.	Janko Matúška	1 bod
12.	<p>a) 1815 – 1848 b) František I., Ferdinand V. (Dobrotivý) 1 b za správnu odpoveď za písmenom A); 0,5 b za správne uvedené meno každého panovníka (aj s poradovým číslom; bez čísla bez bodového zisku)</p>	2 body
13.	<p>a) Washington, Jefferson, Lincoln, Roosevelt 1 b za kompletnú odpoveď, pri chybnom zoradení bez bodového zisku</p> <p>b) v období Občianskej vojny/vojny Sever proti Juhu/ v 2. pol. 19. stor. (1861 -1865) 1 b za správnu odpoveď</p>	2 body
14.	Detvan	1 bod
15.	<p>1. V júni 1918 ho vymenoval za (resp. mu prepožičal hodnosť) francúzskeho generála predsedu francúzskej vlády Georges Clemenceau 2. Pôsobil pod vedením profesora J. Jansena vo hviezdárni v Meudone pri Paríži 1 b za každú správnu odpoveď</p>	2 body
16.	<p>- Francúzsko: júlová revolúcia, krvavý týždeň (Parížska komúna), obsadenie vichystického územia, Deklarácia ľudských a občianskych práv - USA: WASP, Monroeova doktrína, otcovia pútnici, Deklarácia nezávislosti - Rusko: februárová revolúcia, krvavá nedeľa, NEP, Dekrét o pôde 0,25 b za každý správne zaradený pojem</p>	3 body

<p>17.</p>	<table border="1"> <tr> <td data-bbox="209 118 544 188">Tomáš Garrigue Masaryk</td> <td data-bbox="544 118 1114 188">vytvoril Český komitét zahraničný</td> <td data-bbox="1114 118 1315 188">Londýn</td> </tr> <tr> <td data-bbox="209 188 544 257">Ján Országh</td> <td data-bbox="544 188 1114 257">vodca slovenskej delegácie, ktorú prijal Mikuláš II.</td> <td data-bbox="1114 188 1315 257">Moskva</td> </tr> <tr> <td data-bbox="209 257 544 327">Emil Stodola</td> <td data-bbox="544 257 1114 327">predstaviteľ domáceho odboja</td> <td data-bbox="1114 257 1315 327">Budapešť</td> </tr> <tr> <td data-bbox="209 327 544 472">Milan Rastislav Štefánik</td> <td data-bbox="544 327 1114 472">jeden z vedúcich činiteľov zahraničného odboja</td> <td data-bbox="1114 327 1315 472">Paríž</td> </tr> <tr> <td data-bbox="209 472 544 542">Albert Mamatej</td> <td data-bbox="544 472 1114 542">predseda Slovenskej ligy</td> <td data-bbox="1114 472 1315 542">USA</td> </tr> </table> <p>0,5 b za každú správne doplnenú zložku (charakteristika + mesto)</p>	Tomáš Garrigue Masaryk	vytvoril Český komitét zahraničný	Londýn	Ján Országh	vodca slovenskej delegácie, ktorú prijal Mikuláš II.	Moskva	Emil Stodola	predstaviteľ domáceho odboja	Budapešť	Milan Rastislav Štefánik	jeden z vedúcich činiteľov zahraničného odboja	Paríž	Albert Mamatej	predseda Slovenskej ligy	USA	<p>5 bodov</p>
Tomáš Garrigue Masaryk	vytvoril Český komitét zahraničný	Londýn															
Ján Országh	vodca slovenskej delegácie, ktorú prijal Mikuláš II.	Moskva															
Emil Stodola	predstaviteľ domáceho odboja	Budapešť															
Milan Rastislav Štefánik	jeden z vedúcich činiteľov zahraničného odboja	Paríž															
Albert Mamatej	predseda Slovenskej ligy	USA															
<p>18.</p>	<p>e) Clevelandská dohoda (22.10.1915); c) Pittsburská dohoda (31.5.1918); f) Deklarácia slovenského národa (30.10.1918); a) Žilinská dohoda (6.10.1938); d) Vianočná dohoda (24.12.1943); b) Deklarácia o zvrchovanosti Slovenskej republiky (17.7.1992)</p> <p>0,5 b za každé správne umiestnenie</p>	<p>3 body</p>															
<p>19.</p>	<p>A) štát; B) národ; C) vodca B) V čele Nemecka bol kancelár s neobmedzenou mocou, ktorý sa pustil do ráznej očisty ríše od protivníkov, ktorých videl najmä v politických odporcoch, Židoch a iných geneticky „nečistých prímiesí“, aby vytvoril ríšu nadväzujúcu na historické tradície</p> <p>0,5 b za každú správnu odpoveď</p>	<p>2 body</p>															
<p>20.</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="236 1308 539 1406">AUTOR/ PREDSTAVITEĽ</th> <th data-bbox="539 1308 804 1406">EKONOMICKÝ MODEL</th> <th data-bbox="804 1308 1289 1406">CHARAKTERISTIKA</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="236 1406 539 1597">Franklin Delano Roosevelt</td> <td data-bbox="539 1406 804 1597">New Deal</td> <td data-bbox="804 1406 1289 1597">štátne investície do verejných stavieb – podpora zamestnanosti, zavedenie min. miezd, min. výkupných cien, systém štátnych bánk</td> </tr> <tr> <td data-bbox="236 1597 539 1733">John Maynard Keynes</td> <td data-bbox="539 1597 804 1733">Kenysovská ekonomika</td> <td data-bbox="804 1597 1289 1733">ekonomický rast treba zabezpečovať riadením vzťahov medzi ponukou a dopytom podporovaním spotreby</td> </tr> <tr> <td data-bbox="236 1733 539 1870">George Marshall</td> <td data-bbox="539 1733 804 1870">Marshallov plán</td> <td data-bbox="804 1733 1289 1870">plán hospodárskej pomoci pôvodne určený celej Európe na prekonanie následkov vojny</td> </tr> <tr> <td data-bbox="236 1870 539 2007">Michail Gorbačov</td> <td data-bbox="539 1870 804 2007">perestrojka</td> <td data-bbox="804 1870 1289 2007">prestavba - plán na zefektívnenie priemyslu a zlepšenie životných podmienok</td> </tr> </tbody> </table> <p>0,5 b za každú správne doplnenú odpoveď (8 odpovedí)</p>	AUTOR/ PREDSTAVITEĽ	EKONOMICKÝ MODEL	CHARAKTERISTIKA	Franklin Delano Roosevelt	New Deal	štátne investície do verejných stavieb – podpora zamestnanosti, zavedenie min. miezd, min. výkupných cien, systém štátnych bánk	John Maynard Keynes	Kenysovská ekonomika	ekonomický rast treba zabezpečovať riadením vzťahov medzi ponukou a dopytom podporovaním spotreby	George Marshall	Marshallov plán	plán hospodárskej pomoci pôvodne určený celej Európe na prekonanie následkov vojny	Michail Gorbačov	perestrojka	prestavba - plán na zefektívnenie priemyslu a zlepšenie životných podmienok	<p>4 body</p>
AUTOR/ PREDSTAVITEĽ	EKONOMICKÝ MODEL	CHARAKTERISTIKA															
Franklin Delano Roosevelt	New Deal	štátne investície do verejných stavieb – podpora zamestnanosti, zavedenie min. miezd, min. výkupných cien, systém štátnych bánk															
John Maynard Keynes	Kenysovská ekonomika	ekonomický rast treba zabezpečovať riadením vzťahov medzi ponukou a dopytom podporovaním spotreby															
George Marshall	Marshallov plán	plán hospodárskej pomoci pôvodne určený celej Európe na prekonanie následkov vojny															
Michail Gorbačov	perestrojka	prestavba - plán na zefektívnenie priemyslu a zlepšenie životných podmienok															

Spolu	50 bodov
--------------	-----------------

Autori: PhDr. Anna Bocková, PhD., PhDr. Daniela Kodajová, PhD.

Recenzent: Mgr. Daniela Hrnčiarová, PhD.

Redaktorka digitálnej verzie: Mgr. Ivana Dendys, PhD.

© Slovenská komisia Dejepisnej olympiády

Vydal: IUVENTA - Slovenský inštitút mládeže, Bratislava 2022